

ת"פ 1085/07/21 - מדינת ישראל נגד שימי שימי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 1085-07-21 מדינת ישראל נ' שימי (עצור בפיקוח) 17 יולי 2022

לפני: כבוד השופט אינאס סלאמה

מדינת ישראל

המאשימה:

ע"י ב"כ פרקליטות מחוז חיפה

נגד

שימי שימי

הנאשם:

ע"י ב"כ עוה"ד חנא בולוס

גזר דין

1. הנאשם שלפניי הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיפים 333 + 335 (א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").

הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים לא כלל הסכמה בדבר העונש שיוטל על הנאשם. בהתאם להסדר, הנאשם הודה בעובדות כתב אישום מתוקן, הורשע ועניינו הועבר לשירות המבחן לצורך הגשת תסקיר. הוסכם כי המלצות התסקיר אין בהן כדי לחייב את המאשימה.

כתב האישום המתוקן

2. על פי כתב האישום המתוקן, בתאריך 17.6.2021, בשעה 21:00 לערך, בעת שהנאשם והמתלונן, ג'ואד חאג' (להלן: "**המתלונן**"), עבדו יחד במטבח של אולם אירועים בכפר יאסיף, התפתח ויכוח קולני ביניהם והשניים התקרבו אחד לשני, אך אנשים שנכחו במקום הפרידו ביניהם והצליחו למנוע עימות פיזי.

זמן קצר לאחר מכן, התחדש הוויכוח המילולי בין הנאשם למתלונן. אז זרק הנאשם סכין, אותה החזיק לצורך עבודתו במטבח, שאורך הלהב שלה 22 ס"מ (להלן: "**הסכין**"), בחוזקה לעבר המתלונן והסכין פגעה במתלונן וננעצה בגבו משמאל, במעבר חזה בטן בעומק של כ- 7-8 ס"מ (להלן: "**הדקירה**").

כתוצאה מהדקירה, נגרם למתלונן פצע עמוק בגב משמאל, במעבר חזה בטן, בקו אקסילרי אחורי, אמפיזמה תת עורית, וחזה אוויר. הוא הובהל לבית החולים נהריה, שם טופל תחילה בחדר הלם ובהמשך נותח. לאחר מכן הועבר למחלקת טיפול נמרץ כשהוא מורדם ומונשם. בהמשך, מצבו של המתלונן השתפר. לציין, כי המתלונן אף הופיע בפניי, כפי שיובהר בהמשך.

תסקיר שירות המבחן

3. כאמור, אודות הנאשם התבקש תסקיר של שירות המבחן. בתסקיר תואר הרקע האישי והמשפחתי של הנאשם, תוך שתוארה משפחה נורמטיבית ומערכת יחסים חיובית בין הנאשם לבין אחיו והוריו. לנאשם אין היסטוריה עבריינית ולא נרשמו לחובתו הרשעות קודמות. שירות המבחן ציין, כי הנאשם לקח אחריות על המיוחס לו כשברקע תוארו יחסי שכנות וחברות עם המתלונן. התנהגותו האלימה של הנאשם, הייתה תגובה אימפולסיבית ללא חשיבה על השלכות מעשיו, והינה כתוצאה מקושי לווסת רגשות העלבון והכעס שחווה בסיטואציה שהתרחשה עת התווכח עם המתלונן.

שירות המבחן ציין כי ניכר שהנאשם מבטא צער רב ואכזבה מעצמו, מגלה אמפתיה כלפי המתלונן ומחובר לפגיעה שלו בו ולרגשותיו ולכאבו של המתלונן. הוא הביע חרטה על מעשיו, ושירות המבחן התרשם כי הוא מבין את משמעותם וחומרתם. עוד התרשם שירות המבחן, כי ההליך המשפטי ומעצרו הנוכחי של הנאשם מהווים גורם הרתעתי משמעותי עבורו מפני ביצוע עבירות דומות בעתיד.

4. שירות המבחן הוסיף וציין, כי שוחח גם עם המתלונן אשר נערכה עמו סולחה, תוך ששולם לו פיצוי על ידי הנאשם בסך ₪ 70,000 וכי המתלונן אינו חש מאוים מפני הנאשם. נהפוך הוא, המתלונן מסר כי מדובר באירוע חד פעמי שאינו אופייני לנאשם.

5. שירות המבחן ציין כי במסגרת צו פיקוח מעצר, הנאשם השתלב בקבוצה טיפולית המיועדת לעצורי בית וכי תפקודו היה עקבי ורציף, לקח אחריות על התנהגותו האלימה וביטא מוטיבציה גבוהה לטיפול. שירות המבחן העריך אפוא, כי ההליך המשפטי מהווה עבור הנאשם גורם הרתעתי משמעותי אשר חידד עבורו את גבולות החוק. מהאבחון עולה, כי הסיכון להישנות עבירות אלימות הינו נמוך ברמת מסוכנות נמוכה.

בשורה התחתונה, שירות המבחן המליץ לשקול את האפשרות שלא למצות עם הנאשם את הדין ולהטיל עליו צו מבחן למשך שנה. במסגרת צו המבחן, ישולב בקבוצה טיפולית בתחום "השליטה בכעסים". כענישה מוחשית, המליץ שירות המבחן להטיל עליו מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות, מאסר מותנה משמעותי והתחייבות כספית. שירות המבחן ביקש להימנע מהטלת פיצוי כספי נוסף עקב תשלום פיצויים למתלונן.

חוות דעת הממונה על עבודות שירות

6. בשים לב להמלצת שירות המבחן, עתר הסנגור להפנות את הנאשם לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות. המאשימה עתרה שלא לקבל המלצת שירות המבחן, תוך שציינה כי עמדתה היא למאסר בפועל.

7. לאחר ששמעתי את עמדות הצדדים, ולאחר שבדיון אף העידו המתלונן בעצמו, יחד עם עד אופי מטעם הנאשם, הוריתי על הגשת חוות דעת הממונה על עבודות שירות, זאת מבלי שיהיה בכך כדי לחוות דעה באשר לגזר הדין שיוטל על הנאשם.

בחוות דעתי מיום 27.4.2022, קבע הממונה על עבודות שירות כי הנאשם מתאים ומסכים לבצע עבודות שירות, והמליץ על הצבתו במקום עבודה בראש הנקרה.

ראיות וטענות הצדדים לעונש

8. בטרם שמעתי את טענות הצדדים לעונש, העידו לפניי שניים; המתלונן, אשר לפי המאשימה "ביקש להגיע ולהשמיע את דברו"; וכן מר סוהיל מלחם, ראש המועצה המקומית ג'דידה מכר, אשר מכיר הן את הנאשם והן את המתלונן וביקש לומר דברים בזכות הנאשם ומשפחתו.

9. מפאת חשיבותה, אפרט מעט בהרחבה את עדותו של המתלונן. זה העיד כי הוא והנאשם חברים וגם שכנים, כי הוא מכיר אותו ואת משפחתו, האירוע כבר מאחוריו והוא מבקש מבית המשפט לסלוח לנאשם; "אני סלחתי לו מכל הלב". הוא הוסיף: "אני מבקש ממך באופן אישי לסלוח לו, אני סלחתי לו מכל הלב לא בגלל שהוא אילץ אותי לעשות זאת, כי אנחנו חברים, בני אותו כפר, אנחנו עבדנו ביחד וממשיכים לעבוד ביחד, הוא גם שכן שלי ... אני מקווה שבית המשפט יקבל את הדברים שלי". הוא אישר כי הגיע לסולחה עם הנאשם ששילם לו פיצוי בסך של 70,000 ₪ (הסכם הסולחה הוגש וסומן ט/נ1). בתשובה לשאלה האם הוא מבקש מבית המשפט כי יטיל על הנאשם מאסר בפועל "שיכניס אותו ב'פנים' (הכוונה מאסר בפועל ממש - א' ס')", ענה המתלונן, "לא. ממש לא". המתלונן העיד כי מבחינה רפואית הוא "בסדר גמור", כי הוא עובד, חזר לעבודה "מצבי תקין מאה אחוז. לא יקרה שום דבר טוב אם חמזה יישלח לבית סוהר. אני סלחתי אותו (כך במקור) זו דעתי לעשות שלום זה טוב".

10. אשר לראש המועצה, זה העיד כי הוא מכיר את הנאשם ואת המתלונן שכן שניהם שכניו. הוא לא היסס לבוא ולומר דברים בשבחו של הנאשם אשר הינו אדם שמוכן להתנדב, לתת ולעזור לאנשים. הנאשם תורם מזמנו להתנדבות והוא מסוג "אותם בחורים צעירים שאנו רואים בהם עתיד לכפר". מהיכרותו את הנאשם ו"הניסיון" שהנאשם לקח מהתיק הזה, הביא אותו "למקום של להזהיר צעירים לא ללכת באותה דרך שהוא הלך בה".

11. בטיעוניה לעונש, המאשימה ציינה כי הטיעון שלה מתחלק לשלושה חלקים; "הראשון, שמתחם העונש ההולם בנסיבות ביצוע העבירה כולל רף תחתון של תקופת מאסר ממושכת, ולא בעבודות שירות. החלק השני, שאין מקום לסטות לקולא ממתחם הענישה נוכח שיקולי שיקום והחלק השלישי, שגם אם בימ"ש סבור שיש לסטות לקולא, הרי שהסטייה לא יכולה להיות סטייה לעבר ענישה של מאסר בעבודות שירות אלא לעניין משך תקופת המאסר בפועל".

ב"כ המאשימה התייחס לנסיבות ביצוע העבירה, והפנה לפסיקה המשקפת, לדידו, את מתחם העונש ההולם לו עתר, ואשר נע בין 30 ל- 60 חודשי מאסר. בתוך המתחם, נוכח ההודאה, נטילת האחריות ותסקיר שירות המבחן החיובי, כמו גם הסולחה, עתר לענישה ברף התחתון של המתחם. לדידו, ותוך שהפנה לפסיקה, סטייה ממתחם העונש נעשית במקרים חריגים שהמקרה דנן אינו נמנה עליהם. יתרה מכך, גם אם יש מקום לסטות, הרי שהדבר אינו יכול להגיע לכדי עבודות שירות. המאשימה אינה עותרת לפיצוי נוסף למתלונן.

12. ב"כ הנאשם הדגיש בפתח טיעוניו את העובדה כי הנאשם היה **עצור ממש**, מיום 17.6.2021 ועד ליום 5.9.2021. מאז ועד היום הוא נמצא במעצר באיזוק אלקטרוני, כאשר רק ביום 1.2.2022 נפתחו לו חלונות התאווירות. הסנגור ביקש להתחשב בתקופה זו בגזר הדין.

הסנגור ציין כי עבירות אלימות, במיוחד תוך שימוש בסכין, הינן עבירות שהחברה סולדת מהן, גם בשים לב לערך החברתי שנפגע. אך ציין, כי מידת הפגיעה בערך המוגן בענייננו מועטה ועל הצד הנמוך. "מדובר בשף שעבד באולם שמחות, תנאי לחץ, ההתגרות והעיכוב שגרם המתלונן למהלך העבודה", וכאשר הסכין היא כלי עבודה. אין המקרה דומה לאותם מקרים בהם אנשים נוטלים סכין ו"יוצאים החוצה ומשתמשים בסכין לחסל חשבונות". אין אנו בפני מקרה של תת תרבות הסכין שהפסיקה דיברה עליה. מיד עם זריקת הסכין, הנאשם הבין את השלכת מעשיו והוא זה שהזמין אמבולנס, הוא שילם פיצויים ולקח אחריות מלאה.

13. הסנגור סבור כי מתחם העונש ההולם בענייננו נע בין 6 חודשי מאסר אותם ניתן לרצות בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל. לדידו, יש לגזור עונש בתחתית המתחם. לגבי הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הפנה הסנגור לנזק הכבד שנגרם לנאשם עת פוטר מעבודתו ועד היום אינו עובד, וגם לנזק שעלול להיגרם לו אם יושת עליו מאסר בפועל.

הסנגור הפנה לתסקיר שירות המבחן אשר פירט את ההשלכות "על נפשו ותדמיתו של הנאשם". הסנגור הפנה לסולחה שנעשתה עם המתלונן, תוך שהעלה על נס את מעמדה של הסולחה ואת זכותו של הקורבן להשמיע את קולו. "קורבן העבירה, איננו יותר 'שחקן שולי' בלוח השחמט, אלא שחקן עיקרי. ויש מעמד לעמדתו לסלוח לנאשם".

הסנגור הפנה לפסיקה התומכת לדידו ברמת הענישה אותה ביקש לאמץ. הוא הוסיף כי הגם שדעתו היא שתחתית המתחם במקרה דנן הינה מאסר בעבודות שירות, הרי גם אם בית המשפט יקבע כי תחתית המתחם היא גבוהה יותר, יש לסטות מן המתחם משיקולי שיקום "לאחר שהנאשם קיבל טיפול רגשי, השתתף בקבוצות טיפוליות, התועלת שהנאשם הפיק ופיק מההליך הטיפולי, שמשמעותו להפחית מרמת הסיכון".

דברי הנאשם

14. הנאשם בדבריו לבית המשפט ציין, כי הוא מצטער על מה שהיה, "זה דבר שהיה בטעות. נפגעת קשות ממה שקרה לחברי בעבודה, זה היה ויכוח קטן, זרקתי מה שהיה לי ביד, לא התכוונתי לפגוע בו. זה בן אדם שמבלה אצלי כל יום בבית, מגיע אליי לשתות קפה, זה בן אדם שאני מכיר אותו מעל 5 שנים, אנחנו עובדים ביחד המון זמן. עד היום אני משלם על זה בחיים שלי".

דין והכרעה

15. העיקרון המנחה בגזירת הדין, הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירות בנסיבותיהן ומידת אשמו של הנאשם העומד לדין, לבין סוג העונש שיוטל עליו ומידתו.

בעת קביעת מתחם עונש הולם למעשה עבירה שביצע הנאשם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי המוגן שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

לאחר קביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט לתור אחר העונש המתאים לנאשם בגבולות המתחם שנקבע, תוך התייחסות לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. בית המשפט יכול לחרוג ממתחם העונש הן לקולא - משיקולי שיקום, והן לחומרה - משיקולי הגנה על שלום הציבור.

מתחם העונש ההולם

16. בענייננו, מיוחסת לנאשם עבירת אלימות כלפי המתלון, שגרמה לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות.

הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, הם שלמות הגוף, ביטחונו של המתלון, שלווה הנפש וכבוד האדם לרבות זכותו לאוטונומיה על גופו ורווחתו. מדובר לכל הדעות בערכים מוגנים מהמעלה הראשונה, אשר בית המשפט העליון עמד לא אחת על הצורך בהגנה עליהם, ובמלחמה לא מתפשרת באלה אשר מנסים לפגוע בהם.

נוכח טיב האירוע וטיב הפגיעות שנגרמו למתלון, מצאתי לקבוע כי הפגיעה בערכים המוגנים הינה ברמה הבינונית, וזאת בשים לב לנזק ולחבלה שנגרמו לו ולמצבו העדכני.

17. בית המשפט העליון עמד על הצורך במיגורה של תופעת האלימות, תוך הוקעת התופעה של פתרון

סכסוכים באמצעות שימוש בנשק קר או בדרך אלימה. בכגון דא נקבע כהאי לישנא:

"... קיים אינטרס ציבורי מובהק וחד משמעי בהרתעת היחיד והרתעת הרבים מפני נקיטה בדרך של כוח ואלימות ליישוב מחלוקות וסכסוכים תוך שימוש בנשק קר. המסר שצריך לצאת מבית משפט זה הוא שחברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם שימוש בסכין לשם פתרון מחלוקות וסכסוכים. יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להלחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד. לפיכך, שעה שנגע האלימות והפרת החוק פושה בחברתנו מן הראוי שידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות יטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח" (ע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן, פסקה 21 (10.11.2009))."

18. בית המשפט חזר פעם אחר פעם על הצורך למגר את תופעת האלימות תוך שימוש בנשק קר על מנת "לשרש את תת תרבות הסכין מחיינו", כשעל בית המשפט לתרום את תרומתו למלחמה בלתי מתפשרת באלימות (ראו למשל: ע"פ 6720/04 מדינת ישראל נ' זחאיקה (3.11.2004)).

19. דברים דומים נקבעו בע"פ 941/13 פרץ נ' מדינת ישראל (26.11.2013), לפיהם:

"בית משפט זה עמד לא אחת על הצורך בהרתעתם של עבריינים הפונים 'לפתור סכסוכים' בכוח הזרוע. בפסקי דין רבים נקבע כי יש להילחם בנגע האלימות שפשט בארצנו ולהטיל עונשים מרתיעים ומשמעותיים על מי שבחרו בחירה בלתי נסבלת בדרך האלימות, למען יועבר מסר מתאים לעבריינים ולחברה כולה...". (שם, פסקה 20).

20. הנה כי כן, פסיקת בית המשפט העליון מחייבת ענישה מחמירה, אשר נותנת בכורה למידת הדין, וכאשר שיקולים אישיים ומידת הרחמים נסוגים מפניה.

בחינת מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות כגון דא, מעלה כי קיים מנעד רחב ביותר של עונשים. מנעד זה אף עולה מהפסיקה אותה הגישו באי כח הצדדים. אסקור להלן מספר פסקי דין המבטאים את מדיניות הענישה הנהוגת במקרים דומים, ממנה, בין היתר, יש להקיש ולקבוע את מתחם העונש ההולם בענייננו. בסקירה זו אתייחס לחלק מהפסיקה אליה הפנו באי כח הצדדים.

- ע"פ 8420/19 בורגרקאר נ' מדינת ישראל (18.2.2020) - נדחה ערעורו של המערער שהורשע בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ונגזרו עליו 10 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

המערער תקף באלימות קשה את המתלונן באמצעות אקדח (ממנו שלף את המחסנית) תוך שהכה באמצעותו בפניו בחוזקה. לאחר שנפל ארצה, המשיך להכותו במכות אגרופ בפניו. לאחר מכן שב והכה אותו והפילו ארצה. למתלונן נגרמו בין היתר שברים באף, שברים מרובים בסינוס שמאלי, שבר בארובת העין ובאגודל ימין. בית המשפט המחוזי קבע מתחם אשר נע בין 10 ל- 36 חודשי מאסר בפועל.

- ע"פ 9147/17 **אבו עביד נ' מדינת ישראל** (20.9.2018) - פסק דין אליו הפנה הנאשם: בית המשפט העליון קיבל ערעורו של המערער שהורשע בעבירה של חבלה בנסיבות מחמירות ונגזרו עליו 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי (המתחם שנקבע במחוזי נע בין 10 ל- 24 חודשי מאסר בפועל). בית המשפט העליון, לאחר שנזקק לתסקירי מבחן משלימים בעניינו של המערער, הפחית את עונש המאסר בפועל והעמידו על שישה חודשים לריצוי בעבודות שירות, זאת לאחר שהשתכנע כי יש סיכוי של ממש לשיקומו של המערער.

- ע"פ 2127/17 **עלוש נ' מדינת ישראל** (28.2.2018) - בית המשפט העליון דחה את ערעורו של המערער, שהורשע בבית המשפט המחוזי בעבירה של חבלה בנסיבות מחמירות ועבירה של פציעה בנסיבות מחמירות, והושתו עליו עונש של מאסר בפועל למשך 10 חודשים, מאסר מותנה, פיצוי וקנס. באותו עניין, תקף המערער, יחד עם אחר, את המתלוננים בעקבות ויכוח מילולי ביניהם, בכך שהיכה אותם תוך שימוש באגרופ, ובהמשך אף הצטרף דודו של המערער לתקיפה, כשהוא מצויד בפטיש. כתוצאה מהאירועים נחבלו המתלוננים, האחד בראשו ובגבו ואף נגרם לו שבר באף. האחר נחבל בראשו ונזקק לתפרים וכן נחבל במקומות נוספים בגופו. באותו עניין נקבע בבית המשפט המחוזי מתחם עונש הולם, אשר נע בין 8 עד 24 חודשי מאסר בפועל. כאמור, בית המשפט גזר את דינו של המערער ל-10 חודשי מאסר בפועל בלבד, בחלקו התחתון של המתחם שנקבע. בית המשפט העליון קבע שהעונש אינו חורג מרמת הענישה המקובלת ולא התערב בגזר הדין.

- ע"פ 3381/16 **אלקרינאוי נ' מדינת ישראל** (10.7.2016) - פסק דין אליו הפנתה המאשימה (להלן: "**עניין אלקרינאוי**") בית המשפט העליון הקל בעונשו של המערער שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה והשית עליו 12 חודשי מאסר בפועל חלף 20 חודשים. המאשימה הפנתה לתיק זה על מנת להראות כי, לדידה, גם כשבית המשפט סוטה לקולא ממתחם העונש ההולם הרי שהסטייה אינה יכולה להיות לעבר ענישה של מאסר בעבודות שירות.

באותו עניין דובר בתקיפה ברוטלית של שני אנשים באמצעות אלה. המתחם שנקבע בבית המשפט המחוזי נע בין שנתיים לחמש שנות מאסר.

- ע"פ 4813/15 **פלאח נ' מדינת ישראל** (22.3.2016) - נדחה ערעורו של המערער שהורשע בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ובעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות והושתו עליו 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית המשפט המחוזי קבע מתחם אשר נע בין 10 ל- 36 חודשי מאסר בפועל. המערער דקר את המתלונן באמצעות מספרים בחלק השמאלי העליון של גבו, דקירה אשר חדרה לבית החזה. עוד פצע אותו במצחו בצד ימין.

- ע"פ 2037/13 מחאג'נה נ' מדינת ישראל (26.6.2013) - פסק דין אליו הפנתה המאשימה: נדחה ערעורו של המערער שהורשע בעבירות של חבלה חמורה, חבלה חמורה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין. על המערער נגזרו בבית המשפט המחוזי 30 חודשי מאסר בפועל, לאחר שנקבע מתחם בין 2-5 שנות מאסר בפועל. להבדיל מעניינו, מדובר בתקיפה של המתלונן בשתי הזדמנויות שונות, כשבאירוע השני השתמש בסכין כדי לדקור את המתלונן. שירות המבחן התרשם כי מדובר באדם שאינו נוטל אחריות על מעשיו וכי אינו יכול לשלול הישנותה של התנהגות בעייתית בעתיד.
- ע"פ 5153/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.1.2014) - נדון עניינו של המערער אשר הורשע בבית המשפט המחוזי בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות והוטלו עליו במסגרת הסדר טיעון 3 שנות מאסר לריצוי בפועל יחד עם מאסר מותנה. באותו עניין תקף המערער את המתלונן בכך שדחף אותו והפיל אותו ארצה, ובהמשך ביחד עם אחיו החלו להכותו במקלות מעץ בעודו שכוב על הרצפה, בראשו ובכל חלקי גופו. המתלונן איבד את ההכרה ונגרמו לו המטומות ושברים בכל חלקי גופו. בית המשפט העליון אומנם דוחה בסופו של יום את הערעור, אך יחד עם זאת קובע כי עיון במקרים דומים מעלה כי רף הענישה המקובל במקרים של הודאה בגדרי הסדר טיעון נע בין 18 ל-24 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט אמנם אינו מתערב, כאמור, בעונש שנגזר על המערער, זאת בשים לב לכלל כי ערכאת הערעור מתערבת בעונש רק כאשר מדובר בסטיה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת. אולם הוא מציין, כי "לאחר בחינת מכלול השיקולים, יתכן כי היה ניתן להשית על המערער עונש קל יותר מהעונש שהשיתה עליו הערכאה הדיונית, זאת -בין היתר- בהתחשב בגילו הצעיר (בן 23) והעדר עבר פלילי" (שם, פסקה 14).
- ע"פ 4061/12 בדארנה נ' מדינת ישראל (4.9.2012) - נדחה ערעור על חומרת העונש שהושת על המערער, בגין הרשעתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, בדמות 18 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי כספי. באותו עניין, בעקבות קטטה שהתפתחה בין המערער לבין המתלונן, וכאשר אנשים שהיו במקום אחזו במתלונן על מנת להרחיקו מהמערער, ניגש אליו המערער כשבידו פטיש קטן והיכה אותו בראשו. כתוצאה מכך, נגרמו למתלונן שבר דחוס פתוח קטן בגולגולת ופצע קרוע מדמם בקרקפת פריאטלי. דובר במערער נטול עבר פלילי, בן 27 וללא דפוסי התנהגות עבריינית.
- ע"פ 8199/10 חורי נ' מדינת ישראל (10.3.2011) - בית המשפט העליון קיבל ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי במסגרתו נגזרו על המערערים, אגב הרשעתם בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עונש של 24 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלונן. באותו עניין המערערים תקפו את המתלונן אותו האשימו כי הציק לאחיהם הצעיר, בכך שהפילוהו ארצה ובעטו בו בכל חלקי גופו. כתוצאה מכך נגרמו למתלונן שבר בעצם הבריח וחבלות בכתף ובמותן שמאל. בית המשפט העליון החליט ליתן משקל מסויים להתפתחות החיובית שחלה במערערים כפי שהדבר קיבל ביטוי בתסקירי שירות המבחן, באשר להתנהגותם בבית הסוהר, הבעת החרטה והסולחה, לצד עברם הנקי של המערערים. מהצד האחר, ראה בית המשפט לנגד עיניו את חשיבות הגמול וההרתעה כנגד התנהגות בריונית ופוגעת כלפי נער, כאינטרס ציבורי בפני עצמו. בסופו של יום, העמיד בית המשפט העליון את עונש המאסר על 18 חודשים.

- ת"פ 52144-03-19 (מחוזי תל אביב-יפו) **מדינת ישראל נ' חגבי** (4.7.2021)- פסק דין אליו הפנה הסנגור. בית המשפט המחוזי הרשיע את הנאשם בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ושל פציעה בנסיבות מחמירות וגזר עליו, תוך סטייה לקולא בשל שיקולי שיקום ממתחם העונש ההולם שקבע (שנע בין 24 - 50 חודשי מאסר בפועל), 9 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות.

21. אשר **לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה** מושא ענייננו, יש לתת את הדעת לנזק ולחבלות שנגרמו למתלונן. חבלתו של המתלונן הוגדרה אכן כחבלה חמורה, אך כפי שניתן להתרשם, מצבו העדכני הוטב משמעותית והופעתו בפניי מדברת בעד עצמה.

לעניין חלקו של הנאשם בביצוע העבירה, עסקינן במבצע העיקרי והיחיד של העבירה, שבוצעה על רקע ויכוח בין שני חברים לעבודה, תוך שהנאשם משתמש בסכין אותה הוא החזיק לצורכי עבודתו. אף שההגנה ניסתה להעניק לשימוש זה בסכין התייחסות מקלה, הואיל והסכין הינה חלק מכלי העבודה במטבח, אלא שמצאתי לדחות עניין זה מכל וכל, שכן גם אם הסכין נמצאה במקום למטרה כשרה, השימוש בה אינו מיועד כדי לחבול ולפצוע אחרים, וכל מילה נוספת מיותרת.

22. על רקע נסיבות ביצוע העבירה, הערכים שנפגעו מביצועה ומידת הפגיעה בערכים המוגנים, ובשים לב למדיניות הענישה הנהוגה, **סבורני כי מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם, נמצא בטווח שבין 12 חודשי מאסר בפועל לבין 38 חודשי מאסר בפועל**. זאת בנוסף למאסר מותנה ועונשים נלווים.

23. חרף קביעת מתחם כאמור, מצאתי במקרה דנן, כי יש מקום משיקולי שיקום לסטות מהמתחם שנקבע לקולא, באופן שהעונש שייגזר על הנאשם יעמוד על 9 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודות שירות. בשורות הבאות אסביר מסקנה זו, אך אציין כבר עתה, כי בשים לב לתקופה בה שהה הנאשם במעצר מאחורי סורג ובריש עד לתום ההליכים, כשלושה חודשים, הרי שסטייה זו מן המתחם היא סטייה מזערית ביותר אשר עולה בקנה אחד עם הליך השיקום המשמעותי אותו עבר ועובר הנאשם כפי שהוסבר לעיל וכפי שיפורט להלן.

העונש המתאים לנאשם

24. כאמור, לאחר שבית המשפט קובע את מתחם העונש ההולם, עליו לפנות לקביעת העונש המתאים לנאשם בגבולות המתחם שהוצג. בכך ון דא, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**, כמפורט בסעיף 40יא לחוק.

25. משקל נכבד בהקשר זה, יש לתת להודאת הנאשם במיוחס לו לאחר תיקון כתב האישום. הודאה זו של הנאשם, אינה של מה בכך, שכן נלוותה אליה חרטה וקבלת אחריות מלאה על מעשיו מתחילת הדרך והיא אף חסכה זמן שיפוטי. הנאשם הביע צער וחרטה כנים ואמיתיים והדבר אף עולה מהתרשמותו הברורה והמפורשת של שירות המבחן. אף אני התרשמתי כי חרטתו כנה ואמיתית וכי מודעותו לנזק שגרם למתלונן היא מודעות אמיתית. קבלת האחריות על ידי הנאשם קיבלה ביטוי בתשלום פיצויים בסכום לא מבוטל. זאת בעקבות עריכת הסכם סולחה בין הצדדים אשר על מעלותיו דובר רבות בפסיקה ואיני רואה טעם לחזור על כך כאן (ראו לעניין הליך הסולחה את עניין אלקרינאוי לעיל, פסקה 12 סיפא).

26. אשר לעבר הפלילי, עסקינן בנאשם נטול הרשעות כלל וזוהי הסתבכותו הראשונה בכגון דא. עובדה זו, יש בה משום שיקול נוסף לקולא ואף שיקול משמעותי, שכן שעה שעסקינן בנאשם שהוא בן 35 שנים, יש בכך כדי להעיד על אורח חיים נורמטיבי נטול עשייה פלילית, על כל המשתמע מכך.

גם הנסיבות האישיות האחרות, יש בהן כדי להוות שיקול לקולא, ובהן העובדה כי מדובר באדם אשר מפרנס את עצמו ועוזר לפרנסת משפחתו. הפגיעה של ההליך המשפטי בנאשם הייתה משמעותית ביותר, שכן הוא פוטר מעבודתו ולמעשה לא עובד מאז, שעה שהוא נמצא במעצר באיזוק אלקטרוני עד לימים אלה ממש. הטלת תקופת מאסר נוספת על הנאשם תביא לפגיעה ממשית עוד יותר בו ובסובבים אותו.

27. כל השיקולים הנ"ל, בבחינת נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, וככל ולא היו מונחים לפניי אינדיקציות שיקומיות והליך שיקומי ממשי שיש בהם להצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם (ראו על כך מיד להלן), היו מביאים בהכרח לכך, כי עונשו של הנאשם ימוקם ברף התחתון של המתחם שנקבע.

28. אולם, כאמור, מלאכת גזירת הדין אינה אמורה להיעצר כאן, וזאת בשים לב לכברת הדרך השיקומית הארוכה אותה עשה הנאשם ואשר מחייבת בעניינו סטייה לקולא ממתחם העונש ההולם. ודוק, וכפי שצינתי לעיל, הרי שעסקינן בסטייה מזערית, שכן אילו הושתה על הנאשם תקופת מאסר בפועל ברף התחתון של המתחם, קרי- 12 חודשי מאסר, הרי שמתקופה זו היה מקום לנכות את התקופה בה שהה הנאשם מאחורי סורג ובריח במסגרת מעצר עד תום ההליכים, מיום 17.6.2021 ועד ליום 5.9.2021. תקופת המאסר בפועל, שהיה נדרש הנאשם לשאת אפוא, הינה ימים בודדים מעל התקופה של 9 חודשים, היא תקופת המאסר בעבודות שירות אותה בדעתי להטיל על הנאשם.

29. בעניין זה, של סטייה לקולא ממתחם העונש ההולם, על פי סעיף 40ד(א) לחוק, יצוין, כי היה ומצא בית המשפט כי "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם", רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם שקבע. בפסיקת בית המשפט העליון לא נקבעה רשימה ממצה של שיקולים בבחינת סיכוי של ממש לשיקום. בין יתר השיקולים נמנו אלו הבאים: המוטיבציה להשתקם, קיומו של הליך גמילה מהתמכרות, השתלבות בהליך טיפולי בהצלחה, שינוי מהותי בהתנהגות ובדרך החשיבה, וכן הבעת חרטה כנה בנוגע לביצוע המעשים והבעת אמפתיה כלפי נפגע העבירה (ע"פ 6637/17 קרנדל נ' ...).

מדינת ישראל, סעיף 24 לפסק דינה של כב' השופטת ד' ברק-ארז (18.4.2018).

עוד ובהמשך פסק הדין בעניין קרנדל נקבע, כי "עם זאת, ומבלי לקבוע מסמרות, ניתן לציין ששילוב בין **שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית** לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין **אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח** וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על 'סיכוי של ממש לשיקום' כלשונו של סעיף 40ד(א). דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי..." (שם, פסקה 25). ההדגשות - במקור.

דברים אלה כוחם יפה גם לענייננו, זאת בשים לב לתהליך אותו עבר הנאשם כפי שפורט בהרחבה לעיל (ראו גם עניין אלקרינאוי לעיל, פסקה 12 רישא).

30. על יסוד כל האמור, בשקלול הנתונים לקולא ולחומרא, ולאחר שאף מצאתי לחרוג ממתחם העונש ההולם, הנני סבור כי יש לגזור על הנאשם את תקופת המאסר המקסימלית אותה ניתן לרצות בעבודות שירות, קרי- 9 חודשי מאסר בפועל לריצוי כאמור. זאת, בנוסף להעמדתו של הנאשם במבחן, כהמלצת שירות המבחן, וכן בנוסף לענישה צופה פני עתיד. באופן זה, מכלול הענישה אשר יגזר על הנאשם יהווה גורם מרתיע מפני הישנות מקרים כגון דא.

לא ניתן אף להביט על העונש שייגזר על הנאשם מבלי לקחת בחשבון גם את סכום הפיצויים ששולם למתלונן, סך של 70,000 ₪. גם בסכום זה יש כדי להוות שיקול ענישתי מרתיע הן כלפי הנאשם וכן כלפי כולי עלמא.

סוף דבר

31. השורה התחתונה מכל האמור, היא שאני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. תשעה (9) חודשי מאסר בפועל.

מאסר זה ירוצה בעבודות שירות, בהתאם לקביעת הממונה על עבודות שירות, בכפר הנופש נקרות בראש הנקרה. **מועד תחילת ריצוי עבודות השירות הינו ביום 25.7.2022.**

ב. עשרה (10) חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שלא יעבור כל עבירת אלימות מסוג פשע וירשע בגינה.

ג. שישה (6) חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שלא יעבור כל עבירת אלימות מסוג עוון ויורשע בגינה, וכן שלא יעבור עבירה של החזקת סכין שלא כדין.

ד. אני מטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה בפיקוח שירות המבחן.

במסגרת צו המבחן ישולב הנאשם בקבוצה טיפולית ובהליכים אחרים עליהם יחליט שירות המבחן. הנאשם מוזהר בזאת כי אם לא יעמוד בתנאי צו המבחן או יבצע עבירה נוספת בתקופת המבחן, עלול להיות צפוי להפקעת הצו ולגזירת דינו מחדש.

ה. נוכח התקופה הארוכה בה שהה הנאשם במעצר באיזוק אלקטרוני ובשים לב לתקופת המאסר לריצוי בעבודות שירות שהוטלה עליו והפיצוי ששולם, לא מצאתי להשית על הנאשם קנס.

ו. לתשומת לב הנאשם, כי במועד שנקבע לתחילת ריצוי עבודות השירות עליו להתייצב לצורך קליטה והצבה במשרדי הממונה על עבודות שירות, ביחידת ברקאי, שלוחת צפון-סמוך לבית סוהר מגידו, וזאת בשעה 08:00.

עוד מובהר לנאשם כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים המצריכים התייצבות רציפה ועל פי הנחיות החוק והממונה, כאשר כל חריגה מכללים אלו עלולה להביא להפסקת ריצוי עונשו בדרך של עבודות שירות ונשיאת יתרת העונש במאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ח' תמוז תשפ"ב, 07 יולי 2022, בהעדר הצדדים.